

Research Paper

Identification of Urban Tourism Development Challenges in the Cities of Chaharmahal and Bakhtiari Province

Arash Fazeli¹, Nafiseh Marsousi^{2*}, Mohsen Saghaei³

1. Phd Student in Geography & Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.
2. Professor in Geography & Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.
3. Associate Professor in Geography & Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Received: 2024/05/12
Accepted: 2024/07/24

ABSTRACT

The purpose of the current research is to recognize the obstacles encountered in the advancement of urban tourism within the regions of Chaharmahal and Bakhtiari province. The ongoing investigation is grounded on a qualitative approach alongside content scrutiny. The demographic under scrutiny comprises professionals hailing from the academic and organizational sectors. A series of semi-structured, open-ended interviews were carried out with a total of 12 individuals. The gathered interviews underwent a thorough review and assessment in order to delineate open codes, revise and remove codes that were alike, and designate categories pertaining to tourism challenges. Based on the findings derived from the qualitative analysis of 12 interviews, a total of 135 primary codes were identified. Through the process of merging and consolidating similar codes, over 117 primary concepts were extracted. Consequently, these codes gave rise to 29 dimensions. The difficulties associated with the advancement of urban tourism encompass a range of challenges, including inadequate transportation and communication networks, reliance on non-specialized personnel, scarcity of human resources, ineffective advertising strategies, deficient tourism infrastructure, insufficient investment, absence of a strategic plan, inadequate needs assessment protocols, lack of engagement from diverse sectors, failure to leverage successful practices, inadequate allocation of essential funds, inappropriate approach towards the region, inadequate security measures, seasonality of tourism, lack of information resources, inadequate training opportunities, cultural deficits, limited hospitality ethos, oversight of tourist attractions, subpar management practices, dearth of innovative approaches, unsatisfactory services, limited knowledge and understanding of tourism principles, underutilization of emerging technologies, marginalized role of tour guides, deficient comprehensive tourism strategies, disregard for environmental concerns, absence of a distinct tourism identity, and scarcity of tourism-related events.

Keywords:

Development Challenges, Urban Tourism, Chaharmahal and Bakhtiari.

**Corresponding Author:* Professor in Geography & Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.

ORCID: 0000 0001 5464 2410

Marsousin@pnu.ac.ir

T**Extended Abstract****Introduction**

he province of Chaharmahal and Bakhtiari along with its cities possess a wide range of historical and cultural assets, making them a prominent choice for tourists. The advancement of tourism within this region is outlined in key documents, including the strategic plan for the enhancement of Chaharmahal and Bakhtiari by the year 1404, and the development blueprint for the province of Chaharmahal and Bakhtiari. However, the urban centers within this particular province have yet to attain the anticipated degree of tourism advancement. Indeed, owing to its unique positioning within the central and southwestern regions of Iran, alongside possessing distinctive geographical, climatic, and historical attributes, this province harbors substantial potential for fostering tourism growth within Iran. The aim of the present study is to pinpoint the obstacles hindering the progress of urban tourism within the municipalities of Chaharmahal and Bakhtiari province.

Methodology

The current research is based on qualitative methodology and content analysis. The research sample in this particular phase comprises individuals identified as experts within the scientific community, academia, and organizations, holding authoritative positions in decision-making processes, and commonly referred to as knowledgeable experts. In accordance with the specified protocols and methodologies for data acquisition, a comprehensive and unstructured interview was executed with twelve participants over a duration ranging from sixty to one hundred minutes. Commencing from the tenth interview, the amassed data attained a state of theoretical saturation; however, to ensure greater validity, the interviewing process was extended until the twelfth participant. The transcribed interviews underwent a thorough analysis and assessment to discern open codes, refine and eliminate redundant codes, and categorize the findings pertaining to the challenges within the tourism sector.

Results and discussion

The analysis culminated in the identification of 29 dimensions. The impediments to the advancement of urban tourism encompass a multitude of factors, including an inadequate transportation and communication network, the employment of non-specialized personnel, a scarcity of human resources, insufficient promotional endeavors, a feeble tourism infrastructure, inadequate financial investment, the absence of a strategic framework, a lack of needs assessment initiatives, the non-involvement of diverse sectors, the failure to leverage successful practices, the failure to allocate requisite funding, an inappropriate perception of the province, insufficient security measures, the seasonality associated with tourism, a deficit in information availability, a lack of adequate training, a deficiency in cultural engagement, a weakened spirit of hospitality, a lack of attention to tourist attractions, ineffective management practices, a lack of necessary innovations, substandard services, a deficiency in tourism-related knowledge and scholarship, insufficient utilization of contemporary technologies, a diminished status of tourist guides, inadequate comprehensive tourism plans, a lack of environmental considerations, an absence of a tourism brand, and a dearth of tourism events.

Conclusion

Chaharmahal and Bakhtiari province is considered as one of the least developed provinces in the country, and this circumstance has significantly influenced the advancement of tourism in this province, particularly within its urban centers. The domain of attractions and tourism possesses considerable potential; however, this potential has yet to be harnessed effectively, thereby failing to yield its associated economic advantages in accordance with the advancement of urban and provincial development. Consequently, it

became imperative to initially ascertain the obstacles present in this province pertaining to the tourism sector, and subsequently devise strategic plans aimed at mitigating these challenges. The findings from the challenges indicate that a majority of the tourism-related obstacles in this province stem from an insufficient infrastructure conducive to tourism, as well as a lack of an appropriate cultural framework. Consequently, it becomes imperative to enhance communication systems and transportation modalities, advance airline and airport operations, and capitalize on optimal communication and transportation routes, such as maritime pathways, rail networks, and subterranean urban transit systems. Additionally, the judicious enhancement of lodging and dining establishments, which encompasses hotels, guesthouses, and restaurants, alongside the qualitative improvement of amenities pertaining to welfare, recreational activities, and sports facilities, will exert a considerable influence within this domain.

شناسایی چالش‌های توسعه گردشگری شهری در شهرهای استان چهارمحال و بختیاری

آرش فاضلی^۱، نفیسه مرصوصی^{۲*}، محسن سقایی^۳

۱. دانشجو دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
۲. استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول).
۳. دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۰۳

هدف از پژوهش حاضر شناسایی چالش‌های توسعه گردشگری شهری در شهرهای استان چهارمحال و بختیاری است. پژوهش حاضر از نظر روش شناسی کیفی و بر مبنای تحلیل محتوا است و جامعه آماری بررسی شده شامل کارشناسان علمی، دانشگاهی و سازمانی هستند که با ۱۲ نفر از افراد، مصاحبه نیمه عمیق، باز و غیرساختارمند انجام شده است. مصاحبه‌های گردآوری شده جهت شناسایی کدهای باز، ویرایش و حذف کدهای مشابه و شناسایی مقولات (چالش‌های گردشگری) مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفتند. بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل کیفی از بین ۱۲ مصاحبه صورت گرفته، در مجموع ۱۳۵ کد اولیه شناسایی شد و بعد از ادغام و ترکیب کدهای مشابه، بیش از ۱۱۷ مفهوم اولیه استخراج شده و این کدها منتج به ۲۹ بعد از چالش‌های توسعه گردشگری شهری شد که شامل (ضعف حمل‌ونقل و شبکه ارتباطی، بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص، کمبود نیروی انسانی، عدم تبلیغات کارآمد، ضعف زیرساخت‌های گردشگری، عدم سرمایه‌گذاری مناسب، نبود برنامه راهبردی، عدم طرح‌های نیازسنجی، عدم مشارکت بخش‌های مختلف، عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق، عدم تخصیص اعتبارات لازم، نگرش نامناسب به استان، نبود امنیت کافی، فصلی بودن گردشگری، عدم اطلاع‌رسانی کافی، نبود آموزش‌های کافی، عدم فرهنگ‌سازی، ضعف روحیه مهمان‌نوازی، عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری، ضعف مدیریت، نبود نوآوری‌های لازم، ضعف خدمات، ضعف آگاهی و علم گردشگری، عدم بهره‌گیری کافی از فناوری‌های نوین، ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری، ضعف طرح‌های جامع گردشگری، عدم توجه به محیط زیست، عدم وجود برند گردشگری و عدم برگزاری رویدادهای گردشگری) است.

چالش‌های توسعه گردشگری شهری، چهارمحال و بختیاری.

واژگان کلیدی:

۱. مقدمه

توسعه گردشگری در چند دهه اخیر رشد بسیار قابل توجهی داشته است و با وجود انواع متنوع و مختلف درگیری‌های متعدد داخلی و بین‌المللی، آشفتگی سیاسی، فعالیت‌های مختلف تروریستی، بلایای مختلف طبیعی، بیماری‌های همه

گیر، بحران‌های انرژی و آشفتگی‌های اقتصادی در نقاط مختلف جهان، توسعه گردشگری به یکی از بزرگترین و مهم‌ترین صنایع در کشورهای مختلف توسعه یافته و در حال توسعه مبدل شده است (پاراماتی^۱ و همکاران، ۲۰۱۷: ۱). در واقع گردشگری با تبادل فرهنگ، و کاهش بیکاری، سرمایه اجتماعی را بسیج می‌کند و کیفیت زندگی ساکنان را بهبود می‌بخشد (سامرز^۲، ۲۰۱۹: ۲). گردشگری پدیده‌ای بسیار مهم و جهانی است که عامل مهمی برای توسعه سیاسی و اجتماعی-اقتصادی در بسیاری از کشورهای جهان است. گردشگری یکی از عمیق‌ترین خواسته‌های بشر است که نیازمند تفریح و سرگرمی و دیدن بهترین مکان‌ها در نقاط مختلف است. در بسیاری از کشورها صنعت گردشگری را صنعت پاک می‌نامند. گردشگری درآمدی پویا و پایدار برای هر کشور است و به ویژه برای کشورهای در حال توسعه که متأسفانه درآمدشان به نفت وابسته است، می‌تواند راه حل اساسی برای کسب درآمد باشد. امروزه بسیاری از کشورها بر بخش گردشگری برای سرمایه‌گذاری تاکید دارند و دولت‌ها نیز سیاست‌هایی برای ارتقای آن در کشور دارند (سلیمانی و محمدی، ۱۳۹۹: ۲۵). صنعت گردشگری می‌تواند استراتژی مناسبی برای توسعه صادرات و کسب درآمدهای غنی برای کشورها باشد و تأثیر مهمی بر افزایش اشتغال، درآمدهای مربوط به محل سکونت و همچنین درآمدهای دولتی کشورها داشته باشد (چاند^۳، ۲۰۲۲: ۴۳۹). امروزه توسعه گردشگری در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به عنوان یک کاتالیزور موثر برای توسعه اقتصادی و اجتماعی تلقی می‌شود، اما به دلیل نقش مهم این صنعت در توسعه مناطق شهری و روستایی، همواره موانعی وجود دارد که مانع از توسعه این صنعت می‌شود (سندگل و شریفی نیا، ۱۳۹۵: ۷۱). راهبردهای گذشته در حوزه توسعه منطقه‌ای نتوانسته است مسائل و مشکلات حوزه فقر، اشتغال، سلامت، امنیت غذایی، پایداری محیط‌زیست و مانند آن را با موفقیت حل کند. یکی از راهبردهایی که اخیراً در اکثر کشورهای جهان مورد توجه قرار گرفته است، توسعه گردشگری در مناطق محرومی است که پتانسیل لازم برای گسترش گردشگری را دارند (درخشان زاده و دادرس، ۱۳۹۷: ۸۲). وجود شهرها و روستاهای مختلف با فرهنگ‌ها، مردمان و ویژگی‌های اقلیمی متفاوت باعث جذب گردشگران به این مناطق شده است. این امر باعث شد بسیاری از مسافران به این شهرها کوچ کنند و تأثیرات زیادی بر آنها بگذارند. تا به امروز، بسیاری از مناطق برای جذب گردشگر و به‌روزرسانی خود برای گنجاندن هر چه بیشتر این عناصر ارزشمند با یکدیگر رقابت می‌کنند. این موضوع مدیران شهری و روستایی را به چالش کشیده و اقدامات مناسبی را برای جذب گردشگر انجام داده است. از سوی دیگر، اگرچه این صنعت دارای ظرفیت‌های فراوانی است، اما اثرات منفی بر مناطق و فضاهای آنها نیز دارد. از این رو امروزه انتخاب رویکرد مناسب برای گردشگری موضوع مهمی تلقی می‌شود که می‌تواند باعث رونق آن و عملکرد مناسب در مناطق شود. از سوی دیگر گردشگری موفق دیگر محدود به بازدید از مناطق و جاذبه‌های آن نیست و ابعادی فراتر از آن را دربرمی‌گیرد. در واقع توقع گردشگر امروزی تنها دیدن و قدم زدن در مکان نیست، بلکه به دنبال درک و شناخت عوامل سازنده آن است. بنابراین تنها توجه به بدنه و نادیده گرفتن خاطرات تاریخی، هویتی و جمعی در فضاهای آن باعث عدم موفقیت

¹ Paramati

² Summers

³ Chand

گردشگری شده است. بنابراین پرداختن به گردشگری به عنوان مقوله‌ای که می‌تواند در ابعاد مختلف، توسعه پایدار را به دنبال داشته باشد امری ضروری است که باید با دقت و بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورها و ظرفیت‌های موجود در مناطق، برنامه‌ریزی گردشگری را انجام داد تا از این طریق بتوان شاهد نقش‌آفرینی توسعه گردشگری در توسعه پایدار بود. در واقع برنامه‌ریزی راهبردی می‌تواند به‌عنوان پاسخی به مشکلات پیش‌آمده در صنعت گردشگری نیز مطرح شود (قائدرحمتمی و خاوریان گرمسیر، ۱۳۹۵: ۱۷۹). توسعه مطلوب صنعت گردشگری و به دنبال آن ترویج نتایج حاصل از گردشگری، مستلزم آگاهی و شناخت کافی از موانع و مشکلات موجود در این حوزه است. بی‌شک ناآگاهی مدیران، برنامه‌ریزان و سیاستگذاران از موانع و مشکلات موجود در این بخش، یکی از عمده‌ترین دلایل عدم توسعه مطلوب گردشگری در هر منطقه‌ای است (شیری و همکاران، ۱۳۹۵: ۱). در شرایط کنونی گردشگری با موانع ساختاری، فرهنگی و عملیاتی متعددی روبرو است (فلاحی و رونقی، ۱۴۰۱: ۱).

استان چهارمحال و بختیاری و شهرهای آن نیز به دلیل برخورداری از پتانسیل‌های متعدد و متنوع تاریخی-فرهنگی می‌تواند یکی از مقاصد اصلی گردشگری باشد. توسعه گردشگری در این استان در اسناد بالادستی نظیر سند راهبردی توسعه چهارمحال و بختیاری ۱۴۰۴ و سند توسعه استان چهارمحال و بختیاری نیز پیش‌بینی شده است. با این حال، شهرهای این استان نتوانسته‌اند به حد مطلوب توسعه گردشگری دست یابند. در واقع این استان به دلیل موقعیت خاص خود در بخش مرکزی و جنوب غربی ایران و همچنین به دلیل برخورداری از شرایط خاص جغرافیایی، اقلیمی و تاریخی دارای ظرفیت‌های فراوانی برای توسعه گردشگری در ایران است و قابلیت‌های آن در جذب گردشگر بی‌نظیر است. موضوع اصلی این است که اگرچه این استان قبل از انقلاب به عنوان قطب گردشگری طبیعت محور در سطح ملی و بین‌المللی مطرح بوده، اما متأسفانه پس از نیم قرن تأکید و توجه، این منابع توسعه نیافته‌اند. امکانات، نیروی انسانی، بازاریابی و... وجود ندارد، مواردی همچون عدم برنامه‌ریزی مناسب برای توسعه گردشگری، فقدان زیرساخت‌های مناسب از جمله راه‌های ارتباطی آسان، کمبود هتل و رستوران باکیفیت در مناطق گردشگری این استان و شهرهای آن، تبلیغات نامناسب برای ارتقای ظرفیت‌های گردشگری و به ویژه گردشگری طبیعی این استان، عدم سرمایه‌گذاری مناسب، رونق گردشگری طبیعی در سایر استان‌ها و نبود زیرساخت‌های مناسب منجر به عدم رونق گردشگری در این استان در تمام سال به ویژه در فصل بهار و تابستان شده است که آب‌وهوای خوبی دارد که شایسته توسعه آن است. بنابراین گردشگری جایگاه مناسبی به دست نیاورده و ماندگاری گردشگران را در این منطقه محدود می‌کند. از این رو شناسایی گلوگاه‌ها و چالش‌های پیش‌روی توسعه صنعت گردشگری در ایران به ویژه در شهرهای استان چهارمحال و بختیاری مبنای این پژوهش را تشکیل می‌دهد. این چالش‌ها در چند پاراگراف مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته و پس از شناسایی این چالش‌ها و محدودیت‌ها، راهکارهای مناسب تدوین شده است.

در زمینه نوآوری پژوهش حاضر بیاید بیان داشت که انجام یک برنامه‌ریزی درست در زمینه توسعه گردشگری و توجه به اینکه چه نوع فعالیتی و در چه سطحی می‌تواند برای توسعه این صنعت در شهرهای استان چهارمحال و بختیاری مهم و سودآور باشد، می‌تواند به گسترش هر چه بیشتر آن کمک کند. اما بررسی پیشینه در این حوزه نشان می‌دهد که چالش‌های مؤثر بر توسعه گردشگری به گونه‌ای جامع بررسی نشده‌اند و در نتیجه تجزیه و تحلیل چالش‌ها، تشخیص

ارتباط آن‌ها با یکدیگر و با گردشگری در استان چهارمحال و بختیاری، شناسایی چالش‌ها به گونه‌ای دقیق، و ارائه یک الگو برای توسعه گردشگری استان بر اساس چالش‌های موجود ضروری و مفید به نظر می‌رسد. در این پژوهش چالش‌های اصلی توسعه گردشگری پس از بررسی ادبیات موضوع و مصاحبه با خبرگان، شناسایی شدند و همچنین با توجه به عدم انجام چنین پژوهشی در سطح شهرهای استان چهارمحال و بختیاری، دارای نوآوری است.

۲. بدنه اصلی

گسترش سریع شهرنشینی و تغییر در بنیادهای شیوه زندگی در دنیای معاصر، ضرورت برنامه‌ریزی و مدیریت گذران اوقات فراغت را بیش از پیش نمایان کرده است. از سوی دیگر، در بسیاری از کشورهای موفق در حوزه گردشگری، شهر پایه و اساس توسعه گردشگری است (خاوریان گرمسیر و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۲۷). در حوزه گردشگری شهری، باید بیان کرد که این صنعت نوپای توریستی در زمینه مدیریت اجرایی شهرها با تأکید بر برنامه‌ریزی‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ساختار کلانشهری ایران و سایر نقاط جامعه باید یکی از سرلوحه‌های فعالیت‌های عمده دستگاه‌های متولی گردشگری شهری در هر زمان و هر دولتی باشد. همچنین تأکید بر توسعه عمران شهری و گردشگری در کلانشهرها و نوسازی بافت‌های تاریخی و گردشگری مناطق توریسم شهری باید در دستورالعمل دولت و شهرداری کلانشهرهای جامعه قرار گیرد. احداث و بازسازی فضاهای تفریحی در حوزه گردشگری شهری داخل و خارج شهر (حومه) همراه با ارائه تسهیلات مناسب به بخش خصوصی و دولتی در رشد این صنعت شهری کمک شایانی به توسعه پایدار شهری و محلی و منطقه‌ای می‌کند. رقابت در جهت رشد فرصت‌های گردشگری شهری به منظور توسعه‌مندی گردشگری شهری باید در دستورالعمل مدیریت اجرایی شهرها قرار گیرد. توجه به ارائه نیازهای متنوع (اجتماعی - فرهنگی - خدماتی - حمل و نقل - استراحتگاهی - تفریحی - اطلاعاتی و...) برای توریسم شهری در کنار تقویت مشارکت بخش‌های خصوصی و شهروندان در رفع این نیازها کمک شایانی به توسعه صنعت مذکور در کلانشهرهای جامعه می‌تواند داشته باشد. همچنین ایجاد بسترهای آمایشی مختلف در حوزه گردشگری شهری، وجود تسهیلات مناسب (هتل‌ها- هتل آپارتمانها- میهمانسراها- غذاخوری‌ها- فست‌فودها- حمل و نقل داخلی و خارجی در شهر و...) با توجه به درآمد گردشگران، باید مورد اهمیت و برنامه‌ریزی قرار گیرد. وجود تبلیغ داخلی و خارجی در حوزه معرفی توریسم شهری هر کلانشهر، بسط مراکز فرهنگی، فرهنگسراها، پویایی گردشگری شهری، تربیت نیروی متخصص در این حوزه، رشد و اهمیت به پژوهش‌های متنوع در حوزه گردشگری از جمله گردشگری شهری در کلانشهرهای جامعه، تغییر نگرش مسئولان و شهروندان نسبت به جذب گردشگران شهری، ارائه رفتارهای مناسب با گردشگران، کنترل ترافیک و آلودگی هوا، جلوگیری از تخریب محیط‌زیست، هماهنگی بین دستگاه‌های متولی گردشگری در شهر و جلوگیری از انداختن تقصیر به گردن دیگر نهاد گردشگری در شهر و تبرئه نمودن دستگاه خود، توجه به پروسه فرایند اطلاعاتی به گردشگران شهری، طراحی تبلیغاتی، اینترنتی در حوزه بسط پایداری گردشگری شهری، ارائه آداب و رسوم محلی، موسیقی سنتی و محلی، پوشاک بومی و... می‌تواند از مهمترین عوامل توسعه پایدار راهکارهای گردشگری شهری در ایران از جمله کلانشهرهای گردش پذیر شهری ایران باشد. ایجاد گردشگری شهری و توسعه آن نیازمند مدیریتی قوی و فراهم کردن زیرساخت‌های مناسب است. در زیر به برخی از نیازها و مشکلات و سختی‌هایی که در مدیریت شهر

فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا

ها به هنگام حضور گردشگران ایجاد می‌گردد، اشاره می‌شود. در صورت تداوم شرایط فعلی، مدیریت گردشگری با مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد و به صورت ارگانیک و بدون برنامه توسعه خواهد یافت (خواجه نبی و همکاران، ۱۳۹۹: ۲۵).

گردشگری شهری: گردشگری شهری سفر به مناطق شهری با انگیزه بازدید از جاذبه‌ها و استفاده از تسهیلات و خدمات شهرها است که آثار متفاوتی را برجای می‌نهد. نواحی شهری به علت آنکه جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی بسیار دارند غالباً مقاصد گردشگری شهری مهمی محسوب می‌شوند. شهرها معمولاً جاذبه‌های متنوع و بزرگی شامل موزه‌ها، بناهای یادبود، سالن‌های تئاتر، استادیوم‌های ورزشی، پارک‌ها، شهربازی، مراکز خرید، مناطقی با معماری تاریخی و مکان‌هایی مربوط به حوادث مهم یا افراد مشهور را دارا هستند که خود گردشگران بسیاری را جذب می‌کند. همراه با توسعه گردشگری در نواحی شهری، برای برآوردن نیازهای گردشگران، خدمات حمایتی بیشتری نظیر رستوران و محل اقامت ساخته می‌شود، البته بازدیدکنندگانی که از خارج شهر می‌آیند تنها کسانی نیستند که از این امکانات استفاده می‌کنند و مردم شهر نیز از زیرساخت‌ها بهره‌مند می‌شوند. در میان انواع گردشگری این شیوه از گردشگری در مقابل گردشگری روستایی قرار می‌گیرد. در مقام مقایسه تسهیلات گردشگری در این شیوه بسیار بیشتر است و جذب گردشگران را افزایش می‌دهد (یزدان پناه، ۱۳۹۹: ۶).

چالش: چالش‌ها به اموری گفته می‌شوند که فراتر از دایره راحتی افراد هستند. وقتی هر فرد در هر بخش از زندگی با کارهایی مواجه شود که انجام آن‌ها برایش سخت باشد و به‌صورت ناخودآگاه و عادت نتواند آن‌ها را به انجام برساند و برای انجام آن‌ها نیاز به توجه و انرژی ویژه‌ای داشته باشد، دچار اضطراب می‌شود. این اضطراب ناشی از ناشناخته‌ها و مقابله با دنیای جدیدی است که در دایره راحتی فرد نبوده است. چالش‌ها کاملاً نسبی هستند و بر اساس توانمندی هر فرد اندازه پیدا می‌کنند (رودگر، ۱۳۹۴: ۱).

در زمینه پیشینه پژوهش می‌توان به مواردی که در ادامه ذکر شده است، اشاره داشت: وراش^۱ (۲۰۲۳) در مقاله‌ای به «تجزیه و تحلیل فرصت‌ها و چالش‌های گردشگری اقامت طولانی در تایلند» اقدام کرده که نتایج نشان داد تقاضا و عرضه برای اقامت‌های طولانی مدت، از سفرهای طولانی مدت پیروی می‌کند. با این حال، به دلیل مالکیت مبهم سوابق اقامتگاه، این مطالعه قادر به تعیین تعداد اقامتگاه‌هایی بود که بازدیدکنندگان طولانی مدت خارجی در آن زندگی می‌کردند و نبود اطلاعات لازم در زمینه ماهیت گردشگران و تمایلات مختلف آنها، از مهم‌ترین چالش‌های پیشرو است. سزرل و دنیز^۲ (۲۰۲۳) در پژوهشی به «بررسی چالش‌های توسعه گردشگری پایدار در مناطق حفاظت شده محیطی ویژه: ادراک ساکنان محلی در بوزباران» اقدام کرده‌اند که یافته‌های کیفی نشان می‌دهد که توسعه گردشگری از گردشگری مبتنی بر طبیعت به گردشگری انبوه تغییر کرده است. علاقه کم گردشگران محلی به ورزش‌های آبی و عدم تبلیغ از مهم‌ترین چالش‌ها است. علاوه بر عدم تاکید بر ویژگی‌های منحصر به فرد مناطق حفاظت شده ویژه، کمبودها در هماهنگی و

¹ Warach

² Sezerel and Deniz

مشکلات پایش منابع، چالش‌های منحصربه‌فردی برای توسعه گردشگری پایدار است. آلام^۱ و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به «بررسی چشم‌انداز و چالش‌های گردشگری پایدار: شواهدی از کشورهای جنوب آسیا» پرداخته‌اند که این مطالعه نشان داد که چالش‌های عمده گردشگری پایدار در منطقه جنوب آسیا عبارتند از: فقدان امکانات زیرساختی، امکانات تفریحی مدرن و کافی، امنیت و ایمنی، آموزش مناسب و منابع انسانی، برنامه‌ریزی مناسب از سوی دولت، بازاریابی و اطلاعات، توسعه محصول، آگاهی گردشگری، امنیت و ایمنی، و بی‌ثباتی سیاسی و غیره. الزبون^۲ (۲۰۱۹) در مقاله‌ای به «بررسی گردشگری داخلی در اردن: الگوها، چالش‌ها و فرصت‌ها» اقدام کرده است که نتایج بیانگر آن است که چالش‌های اصلی گردشگری داخلی اردن به ترتیب با جنبه‌های اقتصادی، خدماتی و فرهنگی-اجتماعی ارتباط دارند. سامات و هارون^۳ (۲۰۱۹) «موانع و چالش‌های توسعه گردشگری در سواحل جزیره لنکاو» را بررسی کرده‌اند و به این نتیجه رسیدند که بخش گردشگری به طور قابل توجهی به اقتصاد و توسعه اجتماعی-اقتصادی در سواحل جزیره لنکاو کمک کرده و درآمد خانوارها و وجهه اجتماعی آنها را افزایش می‌دهد. در همان زمان، آلودگی‌های زیست محیطی و آلودگی‌های صوتی به ارمغان آورد.

آقاجانی و فیضی (۱۴۰۲) در مقاله‌ای به «شناسایی چالش‌های توسعه گردشگری روستای جمایران از توابع بخش مرکزی استان اردبیل» پرداخته‌اند که نتیجه‌های به دست آمده از تحقیقات نشان می‌دهد که روستای مورد مطالعه در بخش‌های کالبدی رفاهی با وجود دارا بودن طرح‌های دچار نقص و اشکالات عمده است. فرجی دارابخانی و مرادی (۱۴۰۱) در پژوهشی به «شناسایی چالش‌ها و موانع گردشگری مذهبی در توسعه پایدار شهر مهران بر اساس مدل گراند تئوری» اقدام کرده‌اند که داده‌های حاصل از مصاحبه، گدگذاری سه گانه‌ی باز، محوری و انتخابی شد و از میان داده‌ها ۵۳ مفهوم و ۸ مقوله به دست آمد. نتایج این تحقیق حاکی از وجود ساختار چهاربُعدی بوده که شامل موانع اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، زیرساختی - مدیریتی و محیطی می‌شود. نتایج این پژوهش می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا خط مشی‌ها و راهبردهای هوشمندانه‌تری در جهت رفع موانع یاد شده به منظور توسعه پایدار متقابل گردشگری مذهبی و شهری اتخاذ کنند. ترابی و نادعلی پور (۱۴۰۱) در مقاله‌ای به «شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های توسعه گردشگری پایدار شهری در منطقه ۴ تهران» اقدام کرده‌اند که نتایج نشان داد که در بخش چالش‌ها، عوامل اصلی چالش زیرساختی، چالش فرهنگی اجتماعی، چالش مدیریتی، چالش محیطی و چالش اقتصادی شناسایی و کدهای فرعی نیز شناسایی شدند. برای هر یک از آنها همچنین در بخش فرصت‌های توسعه گردشگری، مولفه‌های اصلی امکانات رفاهی، جاذبه‌های گردشگری، عوامل انگیزشی، عوامل فرهنگی و اجتماعی و نیروی انسانی شناسایی شد. از سوی دیگر مؤلفه‌های اقدامات آموزشی و تبلیغاتی، اقدامات زیربنایی و سیاست‌گذاری، اقدامات فرهنگی و اجتماعی، اقدامات نظارتی و بهداشتی، زیرساخت‌های ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مسائل زیست‌محیطی به عنوان راهکارهای توسعه گردشگری شناسایی شدند. همچنین چالش‌ها و موانعی از جمله چالش‌ها و موانع اقتصادی، زیرساختی، فرهنگی

¹ Alam

² Alzboun

³ Samat & Harun

اجتماعی، مدیریتی و زیست‌محیطی وجود دارد. نصیری‌هنده و محقق‌پور (۱۴۰۱) در پژوهشی به «بررسی موانع بازدارنده توسعه فعالیت‌های گردشگری سالمندی (مطالعه موردی: شهر قم)» اقدام کرده‌اند که نتایج حاکی از آن است که چهار عامل مورد بررسی بر عدم توسعه گردشگری سالمند اثر مثبتی دارند. نتایج آزمون T نیز نشان داد که همه موانع در سطح معناداری ۰/۰۵ بالاتر از میانگین معیار هستند و در این میان بالاترین میانگین به موانع اقتصادی (۱۷/۵) و کمترین میانگین به موانع مدیریتی و سازمانی (۱۰/۲) اختصاص دارد. اثرگذارترین عامل بر عدم توسعه گردشگری سالمند، موانع اقتصادی است (با ضریب بتای ۶۴۳/۰) که ۵۲ درصد از واریانس عدم توسعه گردشگری سالمند را تبیین می‌کند. ضریب تولرانس ۹۲۳/۰ نیز حاکی از آن است که موانع اقتصادی پیش‌بینی‌کننده قوی و ملاک هستند. شالبافیان و طاهریان (۱۴۰۱) در مقاله‌ای به «شناسایی محرک‌ها و موانع توسعه گردشگری تجربه‌محور در اقامتگاه‌های بوم‌گردی استان سمنان» پرداختند و از دیدگاه صاحبان اقامتگاه‌های بوم‌گردی، از یک سو، عوامل محرک (مانند عوامل اداری- نهادی، عوامل فناورانه و عوامل فرهنگی- اجتماعی) و از سوی دیگر موانعی (مانند عوامل اجتماعی- فرهنگی) وجود دارد. موانع محیطی، آموزشی، اقتصادی، زیرساختی، نهادی- سازمانی و ضعف در بازاریابی برای توسعه گردشگری تجربه‌محور وجود دارد. توجه هر چه بیشتر به ایجاد محرک‌ها باعث می‌شود صاحبان اقامتگاه‌های بوم‌گردی تجربه‌ای غنی‌تر و خاطره‌انگیزتر را به گردشگران ارائه دهند. این امر توسعه گردشگری تجربه‌محور را تقویت می‌کند. از سوی دیگر بی‌توجهی به رفع موانع و محدودیت‌ها باعث می‌شود که موفقیت اقامتگاه‌ها در ارائه تجربه‌ای غنی به گردشگران کمتر و در نتیجه سرعت توسعه گردشگری تجربه‌محور در اقامتگاه‌های بوم‌گردی استان سمنان کاهش یابد. بنیادی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به «شناسایی و تحلیل موانع توسعه گردشگری در دریای عمان (مطالعه موردی: سواحل استان سیستان و بلوچستان)» پرداخته‌اند. نتایج آزمون تی تک نشان داد که از نظر گردشگران، گردشگری در سواحل دریای عمان در وضعیت نامناسبی قرار دارد. به عنوان میانگین، موانع اقتصادی (۲،۹۲۰)، موانع تبلیغاتی (۲،۹۵۷)، موانع زیرساختی و خدماتی (۲،۹۱۲)، موانع ورزشی ساحلی (۲،۷۶۷)، موانع فرهنگی- اجتماعی (۲،۹۲۸) و موانع مدیریتی (۲،۸۵۷) همگی کمتر از میانگین مطلوب هستند.

۳. روش تحقیق علمی

پژوهش حاضر از نظر روش شناسی کیفی و بر مبنای تحلیل محتوا است. جامعه آماری در این پژوهش شامل کارشناسان علمی، دانشگاهی و سازمانی‌اند که دارای سوابق اجرایی در سطوح تصمیم‌گیری هستند و کارشناسان آگاه نامیده می‌شوند. با توجه به مراحل و فرایندهای گفته شده، برای گردآوری داده‌ها، با ۱۲ نفر از افراد به مدت ۶۰ الی ۱۰۰ دقیقه مصاحبه عمیق، باز و غیرساختارمند انجام شد. از مصاحبه دهم، داده‌های گردآوری شده به اشباع نظری رسیدند، اما برای اطمینان بیشتر اجرای مصاحبه‌ها تا نفر ۱۲ ادامه یافت. مصاحبه‌های گردآوری شده جهت شناسایی کدهای باز، ویرایش و حذف کدهای مشابه و شناسایی مقولات (چالش‌های گردشگری) مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفتند.

۴. یافته‌های تحقیق

پس از بررسی مصاحبه‌های انجام شده، نسبت به یادداشت آن‌ها اقدام شد و در ادامه نسبت به استخراج کدهای اولیه از متن هر مصاحبه بر اساس منطق حاکم بر روش تحلیل محتوا اقدام شده است. در این راستا، در مجموع ۱۳۵ کد اولیه از ۱۲ مصاحبه استخراج شد.

پژوهشگر در مرحله کدگذاری باز (تبیین مفاهیم) به کدگذاری بر اساس پاراگراف از تمام مصاحبه‌های انجام‌شده پرداخت و بعد از ادغام و ترکیب کدهای مشابه و حذف موارد تکراری یا مبهم، بیش از ۱۱۷ مفهوم اولیه استخراج شد که این کدهای باز در جدول ۱ نشان داده شده است. لازم به توضیح است که کدهای مذکور از جدول مفاهیم استخراجی مصاحبه ۱۲ گانه به دست آمده است.

جدول ۱- کدهای اولیه و کدهای ویرایش شده

کدهای اولیه (ویرایش نشده)	کدهای اولیه (ویرایش شده-حذف موارد مشابه)
A1: ضعف شبکه ارتباطی A4: نبود حمل و نقل مناسب B3: مناسب نبودن راه‌های ارتباطی G3: نبود مسیر دسترسی مناسب G4: صعب‌العبور بودن و کوهستانی بودن منطقه	A1: ضعف شبکه ارتباطی A4: نبود حمل و نقل مناسب B3: مناسب نبودن راه‌های ارتباطی G3: نبود مسیر دسترسی مناسب G4: صعب‌العبور بودن و کوهستانی بودن منطقه
A2: کمبود نیروی انسانی ماهر A9: عدم کفایت علمی و تخصصی نیروی انسانی E1: به کارگیری نیروی غیرمتخصص I14: عدم بهره‌گیری از افراد متخصص H5: بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص	A2: کمبود نیروی انسانی ماهر A9: عدم کفایت علمی و تخصصی نیروی انسانی E1: به کارگیری نیروی غیرمتخصص I14: عدم بهره‌گیری از افراد متخصص H5: بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص
F3: کمبود نیروی انسانی E3: نبود برنامه‌ریزی راهبردی برای منابع انسانی	F3: کمبود نیروی انسانی E3: نبود برنامه‌ریزی راهبردی برای منابع انسانی
A3: نبود تبلیغات مناسب C8: عدم تبلیغات مناسب D8: نبود تبلیغات مناسب E10: عدم تبلیغات کارآمد G5: نبود تبلیغات مناسب L11: ضعف در تبلیغات گردشگری	A3: نبود تبلیغات مناسب E10: عدم تبلیغات کارآمد L11: ضعف در تبلیغات گردشگری
A6: عدم سرمایه‌گذاری مناسب D4: عدم سرمایه‌گذاری E9: عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی I6: عدم حمایت از سرمایه‌گذار I7: عدم جذب سرمایه‌گذار J6: نبود سرمایه‌گذاری لازم K6: عدم جذب سرمایه‌گذار J7: عدم حمایت از سرمایه‌گذاران J11: عدم ارائه مشوق‌های مالی سرمایه‌گذاری L3: نبود سرمایه‌گذاری	A6: عدم سرمایه‌گذاری مناسب E9: عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی I6: عدم حمایت از سرمایه‌گذار I7: عدم جذب سرمایه‌گذار J6: نبود سرمایه‌گذاری لازم J11: عدم ارائه مشوق‌های مالی سرمایه‌گذاری
A7: عدم راهبردگذاری C3: نبود برنامه‌ریزی مناسب C7: نبود برنامه راهبردی D5: نبود برنامه‌ریزی E11: عدم سیاستگذاری مدون I10: عدم حمایت سیاسی از گردشگری	A7: عدم راهبردگذاری C3: نبود برنامه‌ریزی مناسب C7: نبود برنامه راهبردی D5: نبود برنامه‌ریزی E11: عدم سیاستگذاری مدون I10: عدم حمایت سیاسی از گردشگری

A8: عدم طرح‌های نیازسنجی A15: عدم توجه ویژه به گردشگری عشایر C12: عدم توجه به گردشگری عشایری به عنوان یک محصول متمایزکننده	A8: عدم طرح‌های نیازسنجی A15: عدم توجه ویژه به گردشگری عشایر C12: عدم توجه به گردشگری عشایری به عنوان یک محصول متمایزکننده
A10: عدم مشارکت بخش خصوصی و دولتی B12: عدم بهره‌گیری از بخش خصوصی K5: عدم همکاری بین بخشی کلیه دستگاه‌های مرتبط L9: عدم همکاری و تعامل بین مردم و نهادهای موثر گردشگری	A10: عدم مشارکت بخش خصوصی و دولتی B12: عدم بهره‌گیری از بخش خصوصی K5: عدم همکاری بین بخشی کلیه دستگاه‌های مرتبط L9: عدم همکاری و تعامل بین مردم و نهادهای موثر گردشگری
A11: عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق داخلی و خارجی G9: بهره‌گیری از تجارب افراد موفق E5: بی‌توجهی به استانداردهای ملی و بین‌المللی	A11: عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق داخلی و خارجی G9: بهره‌گیری از تجارب افراد موفق I12: عدم بهره‌گیری از تجارب موفق داخلی و خارجی E5: بی‌توجهی به استانداردهای ملی و بین‌المللی
A12: عدم تخصیص اعتبارات لازم B6: عدم تخصیص بودجه مناسب D4: نبود اعتبارات دولتی مناسب F9: نبود اعتبارات لازم G8: عدم تزریق اعتبارات لازم L2: ضعف اعتبارات لازم H1: کمبود اعتبارات	A12: عدم تخصیص اعتبارات لازم B6: عدم تخصیص بودجه مناسب D4: نبود اعتبارات دولتی مناسب F9: نبود اعتبارات لازم G8: عدم تزریق اعتبارات لازم K2: عدم اعتبارات لازم L2: ضعف اعتبارات لازم H1: کمبود اعتبارات
A13: تصویرسازی نامناسب از این استان در اذهان عمومی B8: نگرش نامناسب مردمی به منطقه به عنوان استان محروم C1: تلقی نامناسب از محرومیت استان	A13: تصویرسازی نامناسب از این استان در اذهان عمومی B8: نگرش نامناسب مردمی به منطقه به عنوان استان محروم C1: تلقی نامناسب از محرومیت استان
A14: نبود امنیت کافی D10: عدم امنیت	A14: نبود امنیت کافی B13: نبود امنیت کافی D10: عدم امنیت
B1: فصلی بودن گردشگری G1: ساعتی و موقت بودن گردشگری	B1: فصلی بودن گردشگری D7: فصلی بودن گردشگری G1: ساعتی و موقت بودن گردشگری
B4: عدم اطلاع‌رسانی F4: نبود اطلاعات لازم G6: عدم اطلاع‌رسانی کافی	B4: عدم اطلاع‌رسانی C5: عدم اطلاع‌رسانی F4: نبود اطلاعات لازم G6: عدم اطلاع‌رسانی کافی L13: عدم اطلاع‌رسانی
B7: عدم ارائه آموزش‌های لازم به جامعه میزبان D12: نبود آموزش‌های لازم E8: نبود آموزش‌های کافی L10: مطلوب نبودن آموزش‌های ارائه شده	B7: عدم ارائه آموزش‌های لازم به جامعه میزبان C11: نبود آموزش‌های لازم D12: نبود آموزش‌های لازم E8: نبود آموزش‌های کافی I8: عدم آموزش‌های لازم L10: مطلوب نبودن آموزش‌های ارائه شده
B9: دیدگاه نامناسب جامعه میزبان به گردشگری C6: عدم فرهنگ‌سازی D1: نبود فرهنگ گردشگری E4: نبود فرهنگ مورد نیاز F7: نبود فرهنگ یکپارچه L12: عدم مردمی‌سازی کردن فرهنگ گردشگری F8: ضعف دیدگاه متناسب به گردشگری J9: عدم توجه مردم به ظرفیت‌های گردشگری H3: بی‌اهمیت جلوه دادن گردشگری I5: عدم بومی‌سازی روش‌های موفق گردشگری	B9: دیدگاه نامناسب جامعه میزبان به گردشگری C6: عدم فرهنگ‌سازی D1: نبود فرهنگ گردشگری E4: نبود فرهنگ مورد نیاز F7: نبود فرهنگ یکپارچه L12: عدم مردمی‌سازی کردن فرهنگ گردشگری F8: ضعف دیدگاه متناسب به گردشگری J9: عدم توجه مردم به ظرفیت‌های گردشگری H3: بی‌اهمیت جلوه دادن گردشگری I5: عدم بومی‌سازی روش‌های موفق گردشگری
B10: عدم تشویق و ترغیب جامعه میزبان D2: ضعف روحیه مهمان‌نوازی	B10: عدم تشویق و ترغیب جامعه میزبان D2: ضعف روحیه مهمان‌نوازی

I2: ضعف جذب گردشگری L7: دیدگاه صرفا اقتصادی به مقوله گردشگری در بین مردم L6: فقر مردم استان چهارمحال و بختیاری	I2: ضعف جذب گردشگری L7: دیدگاه صرفا اقتصادی به مقوله گردشگری در بین مردم L6: فقر مردم استان چهارمحال و بختیاری
B11: نبود نظارت کافی بر اماکن گردشگری B14: تخریب آثار گردشگری D9: عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری J8: تخریب آثار گردشگری	B11: نبود نظارت کافی بر اماکن گردشگری B14: تخریب آثار گردشگری D9: عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری J8: تخریب آثار گردشگری
C4: عدم مدیریت کارآمد H4: فاصله داشتن شهرداری با گردشگری J10: ضعف مدیریت شهری K4: بی‌توجهی مسئولین استانی به صنعت گردشگری K1: عدم توجه شهرداران و شورای شهر به مقوله گردشگری I13: سلیقه‌ای کار کردن E7: عدم وجود سازمان‌های متمرکز گردشگری	C4: عدم مدیریت کارآمد D6: نبود مدیریت کارآمد H4: فاصله داشتن شهرداری با گردشگری J10: ضعف مدیریت شهری K4: بی‌توجهی مسئولین استانی به صنعت گردشگری K1: عدم توجه شهرداران و شورای شهر به مقوله گردشگری I13: سلیقه‌ای کار کردن E7: عدم وجود سازمان‌های متمرکز گردشگری
C9: عدم نوآوری در خدمات I4: عدم بهره‌گیری از نیروهای خلاق J1: عدم خلاقیت مدیران	C9: عدم نوآوری در خدمات I4: عدم بهره‌گیری از نیروهای خلاق J1: عدم خلاقیت مدیران
C10: نبود تنوع در خدمات F1: کمبود خدمات	C10: نبود تنوع در خدمات F1: کمبود خدمات
D3: عدم آگاهی مسئولین H2: نبود آگاهی و علم گردشگری J2: عدم آگاهی و علم مدیران گردشگری I3: عدم آشنایی مسئولین گردشگری با اصول گردشگری	D3: عدم آگاهی مسئولین H2: نبود آگاهی و علم گردشگری J2: عدم آگاهی و علم مدیران گردشگری I3: عدم آشنایی مسئولین گردشگری با اصول گردشگری
E12: عدم بهره‌گیری کافی از فناوری‌های نوین D13: ضعف در بهره‌گیری از تکنولوژی‌های به روز	E12: عدم بهره‌گیری کافی از فناوری‌های نوین D13: ضعف در بهره‌گیری از تکنولوژی‌های به روز
F5: نبود راهنمای گردشگری L4: ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری	F5: نبود راهنمای گردشگری L4: ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری
F6: ضعف طرح‌های جامع گردشگری H6: عدم معرفی فضاهای گردشگری استان J3: نبود اطلس گردشگری استان J4: عدم تاکید بر طرح‌های گردشگری L5: نبود طرح جامع گردشگری استان	F6: ضعف طرح‌های جامع گردشگری H6: عدم معرفی فضاهای گردشگری استان J3: نبود اطلس گردشگری استان J4: عدم تاکید بر طرح‌های گردشگری L5: نبود طرح جامع گردشگری استان
G7: رهاسازی زیباله I12: بی‌توجهی به محیط زیست	G7: رهاسازی زیباله I12: بی‌توجهی به محیط زیست
I9: عدم معرفی قالب‌های گردشگری شهری K3: عدم وجود برند گردشگری شهری	I9: عدم معرفی قالب‌های گردشگری شهری K3: عدم وجود برند گردشگری شهری
I11: عدم برگزاری رویدادهای گردشگری L8: ضعف در برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و قوم‌شناسی	I11: عدم برگزاری رویدادهای گردشگری L8: ضعف در برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و قوم‌شناسی

Table 1- The fundamental & revised codes

مرحله دوم به تبیین مقولات اختصاص دارد. هدف این کدگذاری، تلفیق داده‌هایی است که در مرحله کدگذاری باز (تبیین مفاهیم) به دست آمده‌اند. در تبیین مقولات، یکی از مقوله‌های کدگذاری باز به عنوان مقوله یا پدیده‌ای اصلی در مرکز فرآیند قرار می‌گیرد و سپس سایر مقوله‌ها به آن ربط داده می‌شود. طبق رهیافت استفاده شده، مقوله، پاسخ به سؤالی است مثل "چه در حال رخ دادن است؟". در هنگام کندوکاو برای یافتن مقولات، پژوهشگر باید به دنبال الگوهایی تکراری از اتفاقات، رویدادها، یا کنش‌ها / واکنش‌هایی باشد که افراد با سازمان‌ها، به تنهایی یا با یکدیگر، در پاسخ به مشکلات و موقعیت‌های پیش‌رو از خود بروز می‌دهند. تبیین مقولات مبنی بر ربط دادن مقوله‌ها به زیر مقوله‌ها در

فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا

امتداد ویژگی‌ها و ابعاد مترتب بر آنهاست. این کدگذاری به شکل‌گیری روابط بین پدیده مقوله اصلی و پاسخ به سؤالات مرتبط بر پدیده اصلی (زیر مقوله‌ها) نظیر چه موقع، کجا، چرا، چه کسی، چگونه و با چه پیامدهایی کمک می‌کند.

با توجه به آنچه بیان شد، در ادامه پژوهش، بعد از استخراج مفاهیم در مرحله کدگذاری باز "اولیه" و تشکیل مقوله‌های عمده در کدگذاری باز "ثانویه"، کدها، مفاهیم و مقوله‌های اصلی پژوهش در قالب جدول شماره (۲) به تفسیر آورده شده است.

جدول ۲- تبیین مقولات

مقولات	کدهای اولیه
ضعف حمل‌ونقل و شبکه ارتباطی	A1: ضعف شبکه ارتباطی A4: نبود حمل‌ونقل مناسب B3: مناسب نبودن راه‌های ارتباطی G3: نبود مسیر دسترسی مناسب G4: صعب‌العبور بودن و کوهستانی بودن منطقه
بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص	A2: کمبود نیروی انسانی ماهر A9: عدم کفایت علمی و تخصصی نیروی انسانی E1: به کارگیری نیروی غیر متخصص I14: عدم بهره‌گیری از افراد متخصص H5: بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص
کمبود نیروی انسانی	F3: کمبود نیروی انسانی E3: نبود برنامه‌ریزی راهبردی برای منابع انسانی
عدم تبلیغات کارآمد	A3: نبود تبلیغات مناسب E10: عدم تبلیغات کارآمد L11: ضعف در تبلیغات گردشگری
ضعف زیرساخت‌های گردشگری	A5: کمبود مکان اقامت B2: نبود زیرساخت‌های لازم B5: نبود پارکینگ‌های مناسب و کافی C2: نبود امکانات زیرساختی D11: نبود بستر و زیربنای مناسب E2: کمبود واحدهای اقامتی و پذیرایی E6: ناکارآمدی امکانات و تسهیلات گردشگری F2: ضعف زیرساخت‌های گردشگری J5: ضعف زیرساخت‌های شهری K3: کمبود زیرساخت‌های گردشگری
عدم سرمایه‌گذاری مناسب	A6: عدم سرمایه‌گذاری مناسب E9: عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی I6: عدم حمایت از سرمایه‌گذار I7: عدم جذب سرمایه‌گذار J6: نبود سرمایه‌گزاری لازم J11: عدم ارائه مشوق‌های مالی سرمایه‌گذاری
نبود برنامه راهبردی	A7: عدم راهبردگذاری C3: نبود برنامه‌ریزی مناسب C7: نبود برنامه راهبردی E11: عدم سیاست‌گذاری مدون

	I10: عدم حمایت سیاسی از گردشگری
عدم طرح‌های نیازسنجی	A8: عدم طرح‌های نیازسنجی A15: عدم توجه ویژه به گردشگری عشایر C12: عدم توجه به گردشگری عشایری به عنوان یک محصول متمایز کننده
عدم مشارکت بخش‌های مختلف	A10: عدم مشارکت بخش خصوصی و دولتی B12: عدم بهره‌گیری از بخش خصوصی K5: عدم همکاری بین بخش‌های کلبه دستگاه‌های مرتبط L9: عدم همکاری و تعامل بین مردم و نهادهای موثر گردشگری
عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق	A11: عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق داخلی و خارجی G9: عدم بهره‌گیری از تجارب افراد موفق E5: بی‌توجهی به استانداردهای ملی و بین‌المللی
عدم تخصیص اعتبارات لازم	A12: عدم تخصیص اعتبارات لازم B6: عدم تخصیص بودجه مناسب D4: نبود اعتبارات دولتی مناسب F9: نبود اعتبارات لازم G8: عدم تزریق اعتبارات لازم L2: ضعف اعتبارات لازم H1: کمبود اعتبارات
نگرش نامناسب به استان	A13: تصویرسازی نامناسب از این استان در اذهان عمومی B8: نگرش نامناسب مردمی به منطقه به عنوان استان محروم C1: تلقی نامناسب از محرومیت استان
نبود امنیت کافی	A14: نبود امنیت کافی D10: عدم امنیت
فصلی بودن گردشگری	B1: فصلی بودن گردشگری G1: ساعتی و موقت بودن گردشگری
عدم اطلاع‌رسانی کافی	B4: عدم اطلاع‌رسانی F4: نبود اطلاعات لازم G6: عدم اطلاع‌رسانی کافی
نبود آموزش‌های کافی	B7: عدم ارائه آموزش‌های لازم به جامعه میزبان D12: نبود آموزش‌های لازم E8: نبود آموزش‌های کافی L10: مطلوب نبودن آموزش‌های ارائه شده
عدم فرهنگ‌سازی	B9: دیدگاه نامناسب جامعه میزبان به گردشگری C6: عدم فرهنگ‌سازی D1: نبود فرهنگ گردشگری E4: نبود فرهنگ مورد نیاز F7: نبود فرهنگ یکپارچه L12: عدم مردمی‌سازی کردن فرهنگ گردشگری F8: ضعف دیدگاه متناسب به گردشگری J9: عدم توجه مردم به ظرفیت‌های گردشگری H3: بی‌اهمیت جلوه دادن گردشگری I5: عدم بومی‌سازی روش‌های موفق گردشگری
ضعف روحیه مهمان‌نوازی	B10: عدم تشویق و ترغیب جامعه میزبان D2: ضعف روحیه مهمان‌نوازی I2: ضعف جذب گردشگری L7: دیدگاه صرفاً اقتصادی به مقوله گردشگری در بین مردم L6: فقر مردم استان چهارمحال و بختیاری

عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری	B11: نبود نظارت کافی بر اماکن گردشگری B14: تخریب آثار گردشگری D9: عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری J8: تخریب آثار گردشگری
ضعف مدیریت	C4: عدم مدیریت کارآمد H4: فاصله داشتن شهرداری با گردشگری J10: ضعف مدیریت شهری K4: بی‌توجهی مسئولین استانی به صنعت گردشگری K1: عدم توجه شهرداران و شورای شهر به مقوله گردشگری I13: سلیقه‌ای کار کردن E7: عدم وجود سازمان‌های متمرکز گردشگری
نبود نوآوری های لازم	C9: عدم نوآوری در خدمات I4: عدم بهره‌گیری از نیروهای خلاق J1: عدم خلاقیت مدیران
ضعف خدمات	C10: نبود تنوع در خدمات F1: کمبود خدمات
ضعف آگاهی و علم گردشگری	D3: عدم آگاهی مسئولین H2: نبود آگاهی و علم گردشگری J2: عدم آگاهی و علم مدیران گردشگری I3: عدم آشنایی مسئولین گردشگری با اصول گردشگری
عدم بهره‌گیری کافی از فناوری های نوین	E12: عدم بهره‌گیری کافی از فناوری های نوین D13: ضعف در بهره‌گیری از تکنولوژی های به روز
ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری	F5: نبود راهنمای گردشگری L4: ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری
ضعف طرح‌های جامع گردشگری	F6: ضعف طرح‌های جامع گردشگری H6: عدم معرفی فضاهاى گردشگری استان J3: نبود اطلس گردشگری استان J4: عدم تاکید بر طرح‌های گردشگری L5: نبود طرح جامع گردشگری استان
عدم توجه به محیط زیست	G7: رهاسازی زباله J12: بی‌توجهی به محیط زیست
عدم وجود برند گردشگری	I9: عدم معرفی قالب های گردشگری شهری K3: عدم وجود برند گردشگری شهری
عدم برگزاری رویدادهای گردشگری	I11: عدم برگزاری رویدادهای گردشگری L8: ضعف در برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و قوم‌شناسی

Table 2- Explanation of categories

نتایج جدول (۲) نشان می‌دهد که ۲۹ بُعد از چالشهای توسعه گردشگری شهری وجود دارد که هر کدام به نحوی در این زمینه نقش ایفا می‌کنند.

۵. بحث

بر اساس موارد طرح شده می‌توان گفت که استان چهارمحال و بختیاری به عنوان یکی از استان‌های کم‌برخودار و کمتر توسعه یافته در کشور مطرح است و همین امر بر توسعه گردشگری در این استان به خصوص در شهرهای آن اثرگذار بوده و این استان با توجه به ظرفیت بسیار بالایی که در زمینه جاذبه‌ها و پتانسیل گردشگری دارد، هنوز نتوانسته از این

پتانسیل بهره‌برداری مناسب داشته باشد و از مزایای اقتصادی آن در راستای توسعه شهرها و استان بهره‌گیری کند. بنابراین لازم است که ابتدا چالش‌های موجود در این استان در زمینه گردشگری به خوبی شناسایی شود و بر اساس آنها به برنامه‌ریزی در راستای برون رفت از این چالش‌ها اقدام شود. همانطور که از نتایج چالش‌ها مشاهده می‌شود، اغلب چالش‌های گردشگری این استان ناشی از عدم وجود زیرساخت‌های لازم برای گردشگری همراه با فرهنگ‌سازی مناسب است. در واقع «توانمندسازی ساکنان مناطق گردشگری برای تضمین موفقیت و توسعه گردشگری پایدار الزامی است» (شکوهی و یزدان‌پناه، ۱۳۹۸: ۱۵۱).

نتایج به دست آمده از این بخش با نتایج تحقیق آقاجانی و فیضی (۱۴۰۲) که در مقاله‌ای به شناسایی چالش‌های توسعه گردشگری روستای جمایران از توابع بخش مرکزی استان اردبیل پرداخته‌اند، همسو است و نتیجه‌های به دست آمده با نتایج تحقیق حاضر که کمبودها و چالش‌های زیرساختی و فیزیکی را شناسایی کرده همراستا بوده و همچنین با نتایج تحقیق ترابی و نادعلی پور (۱۴۰۱) همسو بوده و نتایج در بخش چالش‌های زیرساختی، چالش فرهنگی اجتماعی، چالش مدیریتی، چالش محیطی و چالش اقتصادی همانند پژوهش حاضر است. از طرفی با نتایج تحقیق شالبافیان و طاهریان (۱۴۰۱) که در مقاله‌ای به «شناسایی محرک‌ها و موانع توسعه گردشگری تجربه‌محور در اقامتگاه‌های بوم‌گردی استان سمنان» پرداختند، همسو است و موانع عوامل اجتماعی-فرهنگی، محیطی، آموزشی، اقتصادی، زیرساختی، نهادی-سازمانی و ضعف در بازاریابی، مطابق با نتایج پژوهش حاضر می‌باشد. یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیق حسینی کهنوج و همکاران (۱۴۰۰) که در پژوهشی به «شناسایی چالش‌های اثرگذار بر توسعه اکوسیستم کسب‌وکارهای گردشگری با استفاده از رویکرد پدیدارشناسی» اقدام کرده‌اند، هم راستا است و چالش‌هایی مانند فصلی بودن مشاغل به دلیل مسائل آب‌وهوایی؛ محدودیت دسترسی به خدمات و زیرساخت‌های فیزیکی در مناطق؛ وجود بوروکراسی‌ها و رویه‌های اداری وقت گیر، درک ضعیف کارآفرینان از مشاغل گردشگری؛ تقلید نادرست از کسب‌وکار افراد اطراف؛ ضعف در فرهنگ کارآفرینی و پذیرش نوآوری‌ها؛ ضعف مسائل آموزشی را نشان می‌دهد. در ادامه نتایج تحقیق سزرل و دنیز (۲۰۲۳) که در پژوهشی به بررسی چالش‌های توسعه گردشگری پایدار در مناطق حفاظت شده محیطی ویژه: ادراک ساکنان محلی در بوزباران اقدام کرده‌اند، همسو بوده که یافته‌های کیفی نشان می‌دهد که چالش‌هایی مانند عدم تبلیغ، کمبودها در هماهنگی و مشکلات پایش منابع، همراستا با پژوهش حاضر است. در نهایت، با نتایج تحقیق آلام و همکاران (۲۰۲۲) که در مطالعه‌ای به بررسی چشم‌انداز و چالش‌های گردشگری پایدار: شواهدی از کشورهای جنوب آسیا پرداخته‌اند، همسو است که این مطالعه نشان داد که چالش‌های عمده گردشگری پایدار در منطقه جنوب آسیا عبارتند از: فقدان امکانات زیرساختی، امکانات تفریحی مدرن و کافی، امنیت و ایمنی، آموزش مناسب و منابع انسانی، برنامه‌ریزی مناسب از سوی دولت، بازاریابی و اطلاعات، توسعه محصول، آگاهی گردشگری، امنیت و ایمنی، و بی‌ثباتی سیاسی و غیره، که با پژوهش حاضر مشابه است.

۶- نتیجه گیری

بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل کیفی و محتوای مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته؛ از بین ۱۲ مصاحبه صورت گرفته در مجموع ۱۳۵ کد اولیه شناسایی شد و بعد از ادغام و ترکیب کدهای مشابه و حذف موارد تکراری یا مبهم، بیش از

۱۱۷ مفهوم اولیه استخراج شد و این کدها منتج به ۲۹ بُعد از چالش‌های توسعه گردشگری شهری شد که شامل (ضعف حمل‌ونقل و شبکه ارتباطی، بهره‌گیری از افراد غیرمتخصص، کمبود نیروی انسانی، عدم تبلیغات کارآمد، ضعف زیرساخت‌های گردشگری، عدم سرمایه‌گذاری مناسب، نبود برنامه راهبردی، عدم طرح‌های نیازسنجی، عدم مشارکت بخش‌های مختلف، عدم بهره‌گیری از تجربیات موفق، عدم تخصیص اعتبارات لازم، نگرش نامناسب به استان، نبود امنیت کافی، فصلی بودن گردشگری، عدم اطلاع‌رسانی کافی، نبود آموزش‌های کافی، عدم فرهنگ‌سازی، ضعف روحیه مهمان‌نوازی، عدم رسیدگی به جاذبه‌های گردشگری، ضعف مدیریت، نبود نوآوری‌های لازم، ضعف خدمات، ضعف آگاهی و علم گردشگری، عدم بهره‌گیری کافی از فناوری‌های نوین، ضعف جایگاه راهنمایان گردشگری، ضعف طرح‌های جامع گردشگری، عدم توجه به محیط زیست، عدم وجود برند گردشگری و عدم برگزاری رویدادهای گردشگری) است.

بر اساس نتایج به دست آمده می‌توان پیشنهادهای ذیل را مطرح کرد:

- از آنجا که آموزش به عنوان بخش زیربنایی مدیریت منابع انسانی و مدیریت کیفیت در صنعت گردشگری مطرح است برای اصلاح نظام ساختاری صنعت گردشگری استان چهارمحال و بختیاری می‌توان کار را از اصلاح نظام آموزشی آغاز کرد. گام اول برنامه‌ریزی آموزشی تعیین (شناسایی و اولویت‌بندی) نیازهای آموزشی است که اگر به درستی طرح‌ریزی و انجام شود تمهیدی مناسب و اساسی جهت اثربخشی کارکرد آموزش و بهسازی و تبعاً اثربخشی نظام خواهد بود. بدین منظور انواع و محتوای دوره‌ها، تعداد آموزش‌دیدگان و تعداد افراد کادر آموزشی باید مورد بررسی قرار گرفته و کمبودها و شکاف‌های موجود میان نظام‌ها و مدل‌های آموزشی شناسایی شود که برای اینگونه بررسی‌ها ابتدا لازم است که نظام آماری کارآمدی در اختیار داشت. به منظور اثربخشی نظام طراحی شده لازم است بین وظایف اجرایی بخش دولتی و خصوصی تمایز قائل شد تا در آینده از واگذاری وظایفی که خارج از توان یا صلاحیت هر یک از این بخش‌ها است خودداری شود. جهت سهولت دسترسی به این هدف می‌توان یک کمیته یا شورای استانی آموزش ایجاد کرد.
- ایجاد کرسی فعالین و خلاقان توسعه گردشگری مردمی در نهادهای مربوطه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری، شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی.
- شرکت فعال در نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی در داخل و خارج از کشور و نمایش زیبایی‌ها و دیدنی‌های شهرهای استان چهارمحال و بختیاری به مدعوین شرکت‌کننده برای جلب نظر جهانگردان، تهیه ماکت، عکسها و پوستره‌های آثار تاریخی و باستانی، تهیه نقشه‌های توریستی و بروشورهای حاوی اطلاعات مورد نیاز جهانگردان، ارائه نمونه‌های بدیع انواع صنایع‌دستی شهرهای این استان (اعم از منبت کاری، کنده کاری، قلمزنی، قالیبافی و...)، تهیه و نمایش فیلم، اسلاید، برنامه‌های متنوع رادیویی و تلویزیونی و... تأثیر قابل ملاحظه‌ای در معرفی و شناساندن این استان و جلب توریست خواهد داشت.
- تسهیل و سهولت بیشتر دستگاه‌های اجرایی جهت صدور مجوزهای گردشگری به افراد علاقمند در سطح شهرهای استان چهارمحال و بختیاری.

- احیاء مجدد و مولدسازی بسیاری از بناهای تاریخی و قدیمی شهرها که در آستانه خطر تخریب قرار دارند.
- بسط و گسترش ارتباطات و وسایل حمل و نقل، توسعه خدمات هواپیمایی و فرودگاهی و بهره‌برداری از راه‌های خوب ارتباطی و مواصلاتی (خطوط دریایی، راه آهن، قطار شهری زیر زمینی و...) بر استقبال عمومی جهانگردان خواهد افزود. از سوی دیگر، توسعه درخور اماکن اقامتی و پذیرایی اعم از هتل‌ها، مهمانپذیرها و رستوران‌ها و ارتقاء کیفی تأسیسات رفاهی، تفریحی و ورزشی تأثیر بسزایی در این زمینه خواهد داشت.
- تاکید و تشویق دستگاه‌های اجرایی به اخذ میزبانی همایش‌ها، کارگاه‌ها و رویدادهای ملی و بین‌المللی.

منابع

- آفاجانی، ن.، و فیضی، ا. (۱۴۰۲). شناسایی چالش‌های توسعه گردشگری روستای جمایران از توابع بخش مرکزی استان اردبیل، دومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای مدیریت توسعه گردشگری پایدار با تأکید بر استان اردبیل.
- بنیادی، ط.، طیب‌نیا، ه.، و حمیدیان پور، م. (۱۴۰۱). شناسایی و تحلیل موانع توسعه گردشگری در دریای عمان (مطالعه موردی: سواحل استان سیستان و بلوچستان). *مطالعات جغرافیایی نواحی ساحلی*، ۳(۲)، ۲۷-۴۷.
- ترابی، ف.، و نادعلی پور، ز. (۱۴۰۱). شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های توسعه گردشگری پایدار شهری در منطقه ۴ تهران، *مطالعات شهر ایرانی-اسلامی*، شماره ۴۹، دوره ۱۳، پاییز، ۱۳۰-۱۰۳.
- خاوریان گرمسیر، ا.، استاورس، ژ.، و علیان، م. (۱۳۹۲). برنامه‌ریزی راهبردی توسعه گردشگری شهری با استفاده از مدل استراتژیک SOAR (نمونه موردی شهر تفت). *برنامه‌ریزی و آمایش فضا*، ۱۷(۳): ۱۲۷-۱۴۳.
- خواجه‌نبی، ف.، زند مقدم، م.، و کرکه‌آبادی، ز. (۱۳۹۹). تحلیل ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیطی و نهادی در رشد و توسعه گردشگری شهری، مطالعه موردی: شهر گلوگاه. *فصلنامه علمی پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری*، ۱۱(۲۱)، ۱۳-۲۸.
- درخشان زاده، م.، و دادرس، ب. (۱۳۹۷). واکاوی چالش‌های توسعه گردشگری در استان کهگیلویه و بویر احمد. *جغرافیا و روابط انسانی*، ۱(۲)، ۸۲-۱۰۰.
- رودگر، ن. (۱۳۹۴). چالش‌ها و فرصت‌ها در تعریف سبک زندگی دینی، کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی.
- سلیمانی، ع.، و محمدی، م. (۱۳۹۹). شناسایی موانع و ظرفیت‌های اقتصاد گردشگری (صنعت پاک) در شهر ارومیه و ارائه راهکارهای سیاسی. *فصل‌نامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری چشم‌انداز زاگرس*، ۱۲(۴۵)، ۲۵-۴۴.

- سندگل، م.، و شریفی نیا، ز. (۱۳۹۵). بررسی موانع و مشکلات توسعه گردشگری مطالعه موردی: شهرستان قائمشهر. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، ۶(۲۵)، ۷۱-۸۳.
- شالبافیان، ع.، و طاهریان، پ. (۱۴۰۱). شناسایی محرک‌ها و موانع توسعه گردشگری تجربه محور در اقامتگاه های بوم‌گردی استان سمنان. نشریه گردشگری شهری، ۹(۳)، ۱۵-۲۹.
- شکوهی، م.، و یزدان پناه، م. (۱۳۹۸). تأثیر توانمندسازی بر حمایت ساکنان از توسعه گردشگری منطقه گردشگری کمردوغ. برنامه‌ریزی و آمایش فضا. ۲۳ (۱): ۱۵۱-۱۶۸.
- شیرینی، ن.، رضایی، آ.، زرافشانی، ک.، و خوش مرام، مژگان. (۱۳۹۵). شناسایی موانع توسعه کارآفرینی گردشگری: مطالعه موردی شهرستان مرودشت، مطالعات کارآفرینی و توسعه پایدار کشاورزی، دوره: ۳، شماره: ۳.
- فرجی دارابخانی، م.، و مرادی، ه. (۱۴۰۱). شناسایی چالش‌ها و موانع گردشگری مذهبی در توسعه پایدار شهر مهران بر اساس مدل گراند تئوری. جغرافیایی سرزمین، ۱۹(۷۵)، ۱-۲۰.
- فلاحی، آ.، و رونقی، م. (۱۴۰۱). شناسایی و رتبه‌بندی تأثیر متقابل موانع ساختاری گردشگری اجتماع‌محور در ایران. جغرافیا و پایداری محیط، ۱۲(۲)، ۱-۱۵.
- قائدرحمتی، ص.، و خاوریان گرمسیر، ا. (۱۳۹۵). نقش تکنیک Meta Swot در برنامه ریزی راهبردی گردشگری شهر یزد. برنامه‌ریزی و آمایش فضا. ۲۰ (۱): ۱۷۹-۲۰۶.
- نصیری هنده خاله، ا.، و محقق پور، ی. (۱۴۰۱). بررسی موانع بازدارنده توسعه فعالیت های گردشگری سالمندی (مطالعه موردی: شهر قم). نشریه علمی جغرافیا و برنامه ریزی، مقالات آماده انتشار، پذیرفته شده، انتشار آنلاین از تاریخ ۲۷ مهر ۱۴۰۱.
- یزدان پناه، ز. (۱۳۹۹). بررسی مفهوم گردشگری شهری، پنجمین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات بین رشته‌ای در عمران، معماری و مدیریت شهری قرن ۲۱، تهران.
- Aghajani, N., & Feizi, A. (2023). Identifying the challenges of tourism development in Jamiraan village from the central part of Ardabil province, *the second international conference on sustainable tourism development management challenges and solutions with emphasis on Ardabil province*. (In Persian)
- Alam, J., Alam, Q., & Kalam, A. (2022). Prospects and Challenges for Sustainable Tourism: Evidence from South Asian Countries, *INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY RESEARCH AND TECHNOL*, VOLUME 3 ISSUE: 19-42.
- Alzboun, N. M. (2019). "Domestic Tourism in Jordan: Patterns, Challenges and Opportunities". *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2(34), 281-291.
- Bonyadi, T., Tayebnia, H., & Hamidianpour, M. (2022). Identifying and analyzing the obstacles to tourism development in the Oman Sea (case study: the coasts of Sistan and Baluchistan province). *Coastal Geographical Studies*, 3(2), 27-47. (In Persian)

- Chand, S. (2022). Problems and Prospects of Tourism in India, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 14(9), 438- 441.
- Derakhshanzadeh, M., & Dadres, B. (2017). Analyzing the challenges of tourism development in Kohgluye and Boyer Ahmad provinces. *Geography and Human Relations*, 1(2), 82-100. (In Persian)
- Fallahi, A., & Ravnaghi, M. (2022). Identifying and ranking the mutual influence of structural barriers of community-oriented tourism in Iran. *Geography and Environmental Sustainability*, 12(2), 1-15. (In Persian)
- Faraji Darabkhani, M., & Moradi, H. (2022). Identifying the challenges and obstacles of religious tourism in the sustainable development of Mehran city based on grounded theory model. *Land Geography*, 19(75), 1-20.
- Khaje Nabi, F., Zand Moghadam, M, R., & Karke Abadi, Z. (2019). Analysis of social, cultural, economic, environmental and institutional structures in the growth and development of urban tourism, case study: Golugah city. *Scientific Quarterly of Urban Ecology Research*, 11(21), 13-28. (In Persian)
- Khavarian Garmsir, A., Stavers, J., & Alian, M. (2012). Strategic planning of urban tourism development using SOAR strategic model (case example of Taft city). *Planning and preparation of space*. 17 (3): 127-143. (In Persian)
- Nasiri Hende Khale, A., & Mohaghehpour, Y. (2022). Investigating the obstacles preventing the development of elderly tourism activities (case study: Qom city), *scientific journal of geography and planning, articles ready for publication*, accepted, published online since October 27. (In Persian)
- Paramati, S. R., Alam, M. S., & Chen, C. F. (2017). The effects of tourism on economic growth and CO2 emissions: a comparison between developed and developing economies. *Journal of Travel Research*, 56(6): 1-26.
- Qaued Rahmati, S., & Khavarian Garmsir, A. (2015). The role of Meta SWOT technique in strategic tourism planning of Yazd city. *Planning and preparation of space*. 20 (1): 206-179. (In Persian)
- Rodger, N. (2014). Challenges and opportunities in defining religious lifestyle, *international research conference in science and technology*. (In Persian)
- Samat, N., & Harun, N. (2019). Urban Development Pressure: Challenges in Ensuring Sustainable Tourism Development in Langkawi Island, *PSU-USM International Conference on Humanities and Social Sciences*. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 91,385– 394.
- Sandgol, M., & Sharifinia, Z. (2015). Investigating obstacles and problems of tourism development case study: Qaemshahr city. *Quarterly Journal of Geography (Regional Planning)*, 6(25), 71-83. (In Persian)
- Sezerel, H., & Deniz, K. (2023). "The Challenges of Sustainable Tourism Development in Special Environmental Protected Areas: *Local Resident Perceptions in Datça-Bozburun*" *Sustainability* 15, No. 4: 3364. <https://doi.org/10.3390/su15043364>
- Shalbafian, A., & Taherian, P. (2022). Identifying drivers and obstacles for the development of experience-oriented tourism in the ecotourism residences of Semnan province. *Journal of Urban Tourism*, 9(3), 15-29. (In Persian)
- Shiri, N., Rezaei, A., Zarafshani, K., & Khosh Maram, M. (2015). Identifying obstacles to the development of tourism entrepreneurship: a case study of Morodasht city, *studies of entrepreneurship and sustainable development of agriculture*, period: 3, number: 3, 1-22. (In Persian)

- Shokuhi Bidhendi, R., Azizabadi Farahani, F., Talebian, M, H., Qalibaf, M, B., & Salehi Amiri, S, R. (2019). Strategic tourism management of Tehran city; Challenges and opportunities. *Bagh Nazar*, 17(92), 75-88. (In Persian)
- Soleimani, A., & Mohammadi, M. (2019). Identifying the obstacles and capacities of tourism economy (clean industry) in Urmia city and providing political solutions. *Journal of Zagros Landscape Geography and Urban Planning*, 12(45), 25-44. (In Persian)
- Summers, J., Cavaye, J., & Woolcock, G. (2019). Enablers and Barriers of Tourism as a Driver of Economic and Social cultural Growth in Remote Queensland. *Economic Papers: A journal of applied economics and policy*, 10(2), 326 - 336.
- Torabi, F., & Nadalipour, Z. (2022). Identifying the challenges and opportunities of sustainable urban tourism development in the 4th district of Tehran, *Iranian-Islamic City Studies*, No. 49, Volume 13, Fall, pp. 103-130. (In Persian)
- Warach, M. (2023). *An analysis of the possibilities and challenges of long stay tourism in Thailand*, Published online 2023 Jan 11. doi: 10.12688/f1000research.128437.1
- Yazdan Panah, Z. (2019). Examining the concept of urban tourism, the fifth international conference on interdisciplinary research in civil engineering, *architecture and urban management of the 21st century*, Tehran. (In Persian)